

Nuoret on monikko 2026:

Nuorten mediasuhteet ja mediavälitteinen tieto digitaalisten alustojen ja tekoälyn ajassa

30.3.2026

Tekijät: Minna Horowitz (DECA/Helsingin yliopisto), Antti Kivijärvi (DECA/Nuorisotutkimusseura), Katja Lehtisaari (DECA/Tampereen yliopisto) ja Janne Matikainen (IMAGINE/Helsingin yliopisto)

Sisällys

Nuoret on monikko 2026:.....	1
Nuorten mediasuhteet ja mediavälitteinen tieto digitaalisten alustojen ja tekoälyn ajassa.....	1
Johdanto: Nuoret suomalaisessa informaatioympäristössä	2
Näin nuoret kuluttavat mediavälitteistä tietoa	3
Nuoret ja teknologia	7
Nuorten asenteita ja toiveita	11
Nuoret ja luottamus mediaan	14
Lopuksi - pohdintaa tuloksista ja tutkimustarpeista	16

Johdanto: Nuoret suomalaisessa informaatioympäristössä

Nuorten tavoittaminen ja sitouttaminen niin journalistisen median yleisöksi kuin suomalaiseen yhteiskuntaan laajemmin ovat keskeisiä kysymyksiä suomalaisen yhteiskunnan tulevaisuudelle, myös informaatioympäristön toimivuudelle ja eheydelle. Hyvinvointi- ja kontrolliteemainen keskustelu, jota käydään vilkkaasti keväällä 2026, on vain yksi näkökulma – nuoria voidaan tarkastella myös aktiivisina yleisinä sekä digitaalisten sisältöjen tuottajina ja kuluttajina.

Minkälaista tutkimustietoa on olemassa nuorista mediayleisinä ja digitaalisen yhteiskunnan jäseninä? Miten nuoret käyttävät mediaa ja miten he näkyvät median sisällöissä? Miten he kokevat tämän päivän informaatioympäristön?

Tämä katsaus on Strategisen tutkimuksen neuvoston DECA- ja IMAGINE-konsortioiden tietopaketti siitä, mitä suomalainen tai vertaileva kansainvälinen tutkimus on viime vuosina kertonut meille nuorten suhteista ja suhtautumisesta mediaan. DECA:n keskeisenä tavoitteena on tutkia ja tehdä näkyväksi tiedollisia eriarvoisuuksia sekä tuoda yksilöiden ja ryhmien ääni kuuluville siten, että tieto hyödyttää yhteiskunnan eri toimijoita. **Siksi katsauksessa painottuvat nuorten omat näkemykset mediavälitteisestä tiedosta.** Katsaus tarjoaa tiiviissä

muodossa tutkimustietoa mediataloille, toimittajille, päättäjille, mediakasvattajille ja kaikille heille, jotka haluavat huomioida nuoria paremmin.

Tämä kirjoitus on päivitetty versio vuoden 2023 tutkimuskatsauksesta¹. Lähtökohtana on, että nuoret eivät ole yksi yhtenäinen ryhmä – ja he elävät monikanavaisen informaatiotulvan aikakautta. Nuoria pidetään joissakin yhteyksissä ”diginatiiveina”, mutta tämä on enemmänkin myytti kuin todellisuutta, sillä nuoret eivät muodosta digitaalisen median käytöltään ja osaamiseltaan yhtenäistä sukupolvea.

Päivitettyjen tutkimushavaintojen lisäksi raportissa on uusi osio nuorten suhteesta teknologioihin, erityisesti tekoälyyn ja sen sovelluksiin. Raportin lopuksi nostetaan esiin keskeisiä tietotarpeita ja tutkimusaukkoja.

Katsaus jakautuu viiteen osioon:

1. Näin nuoret kuluttavat mediavälitteistä tietoa
2. Nuoret ja teknologia
3. Nuorten asenteita ja toiveita
4. Nuoret ja luottamus mediaan
5. Lopuksi – pohdintaa tuloksista ja tutkimustarpeista

Näin nuoret kuluttavat mediavälitteistä tietoa

Nuorten ikäluokkien mediasuhteista ja tiedotusvälineiden käytöstä on niukasti väestötasoista tietoa. Varsinkin tuore tieto aihepiiristä on suhteellisen vähäistä yleiskatsauksia ja markkinatutkimuksia lukuun ottamatta. Nuorten mediankäyttö muuttuu varsin nopeasti uusien teknologioiden ja mahdollisuuksien myötä. Eri tutkimuksista nousee kuitenkin seuraavia perushavaintoja:

Media on nuorille monitahoinen käsite. Se sisältää useimmiten niin valtakunnalliset mediatalot kuin kansainvälisen median ja sometietolähteet.² Nykyisessä

---

¹ Horowitz M., Kivijärvi A., Lehtisaari K., Matikainen J., Pantti M., Svynarenko A. & Ylikoski M. (2023) Nuoret on monikko: Nuorten mediasuhteet ja mediavälitteinen tieto digitaalisten alustojen ajalla. *DECA-hanke*. https://cdn.prod.website-files.com/64123799970e0ddca93c317a/646c621918b7a9d90e6c5956_Nuoret%20ja%20media%20-raportti%20FINAL.pdf

² Hasala, I., Catani, H., Horowitz, M., & Matikainen, J. (2023). Kriittistä ja monimuotoista: nuoret aikuiset ja luottamus mediaan. *Media & Viestintä*, 46(1), 168–187. <https://journal.fi/mediaviestinta/article/view/128181>

mediaympäristössä media merkitsee kaikkea Helsingin Sanomista TikTokin so-
mevaikuttajiin. Uutissisältöjä haetaan sovelluksista, mutta yhtä lailla niihin tör-
mätään kavereiden jakamana. Kansainvälisen tutkimuksen mukaan sama pätee
siihen, mikä on uutinen: nuorille uutisen käsite saattaa olla hyvinkin laava.³

Lehdet ja televisio ovat menettäneet merkitystään. Vuonna 2016 toteute-
tussa ja kahdeksaluokkalaisia koskeneessa kansainvälisessä vertailututkimuk-
sessa erityisesti lehtien lukeminen, mutta myös television katsominen oli menet-
tänyt merkitystään tiedonlähteenä niin Suomessa kuin monissa muissakin
maissa.⁴ Vuonna 2021 18–29-vuotiaista suomalaisnuorista harva käytti television
ajankohtaisohjelmia, kotiin tilattuja sanomalehtiä tai iltapäivälehtien paperiver-
siota uutislähteenä.⁵ Vuonna 2024 sanoma- tai aikakauslehtiä kertoi lukevansa
viikoittain 29 prosenttia 10–29-vuotiaista nuorista.⁶ Mitä vanhemmasta vastaa-
jasta oli kyse, sitä useammin sanoma- tai aikakauslehtiä luettiin.

**Uutisten tai ajankohtaisten asioiden seuraaminen ei ole vähentynyt,
vaan monimuotoistunut ja polarisoitunut.** Media-alustat ja nuorten tavat
seurata uutisia ovat monimuotoistuneet. Erityisesti tänä päivänä nuoret ovat uu-
tisten kuluttajina heterogeeninen ryhmä ja oman elämänpiirin merkitys korostuu
uutisten kuluttamisessa. Jo 15–19-vuotiaiden ikäryhmästä löytyy hyvinkin erilai-
sia uutisten kuluttamisen tapoja.⁷ Samaa todentavat kansainväliset tutkimukset.⁸
Uutisten ja ajankohtaisasioiden seuraamisessa on tapahtunut myös polarisaatiota
nuorten keskuudessa. Vuoteen 2016 verrattuna vuonna 2024 oli selvästi

---

³ Eddy, K. (2022). *The kaleidoscope: tracking young people's relationships with news*. Reuters Institute for the Study of Journalism. <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/news/kaleidoscope-tracking-young-peoples-relationships-news>

⁴ Sirén, M., Leino, K. & Nissinen, K. (2018) *Nuorten media-arki ja lukutaito. PISA 2015*. Koulutuksen tutkimuslaitos & Sanomalehtien liitto.; Mehtäläinen, J. & Niilo-Rämä, M. & Nissinen, V. (2017). *Nuorten yhteiskunnalliset tiedot, osallistuminen ja asenteet*. Kansainvälisen ICCS 2016 -tutkimuksen päätulokset. Jyväskylä: Koulutuksen tutkimuslaitos.

⁵ Hasala ym. (2023).

⁶ Happonen, K. & Kivijärvi, A. (2024) Tilasto-osio. Teoksessa A. Kivijärvi & K. Happonen (toim.) *Kesä ja kännykät. Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2024*. Helsinki: valtion nuorisoneuvosto, Nuorisotutkimusseura & opetus- ja kulttuuriministeriö.

⁷ Sormanen, N., Rantala, E., Lonkila, M., & Wilska, T.-A. (2022). News consumption repertoires among Finnish adolescents: Moderate digital traditionalists, minimalist social media stumblers, and frequent omnivores. *Nordicom review*, 43(2), 234–253. <https://doi.org/10.2478/nor-2022-0014>

⁸ Eddy (2022).

enemmän sekä uutisia ja ajankohtaisasioita jatkuvasti seuraavia nuoria että nuoria, jotka eivät seuranneet näitä asioita lainkaan.⁹

Kännykkä on keskeisin väline. Jo vuonna 2016 selvästi tyypillisin nuorten käyttämä medialaite oli älypuhelin ja arkinen elämä rakentui vahvasti verkkoyhteyksien kautta.¹⁰ Tänä päivänä lapset ja nuoret käyttävät internetiä useimmin matkapuhelimien kautta.¹¹ Alle 15-vuotiailla median käyttö liittyy tyypillisimmin yhteydenpitoon kavereiden kanssa ja moninaiseen viihdekäyttöön. Vanhempien nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa älypuhelimien käyttö on tätäkin moninaisempaa ja sisältää enemmän uutisten ja ajankohtaiskeskustelujen seuraamista.¹²

Some on tyypillisin uutis- ja sisältöareena. Tämä ei ole vain nuorille ominaista, mutta korostuu nuoremmassa ikäryhmässä. Sosiaalinen media on uutisten pääasiallinen lähde miltei kolmannekselle 18–24-vuotiaista, mutta selvästi harvemmin heitä vanhemmille.¹³ Tuoreimpien tutkimustietojen mukaan 10–29-vuotiaiden eniten käyttämät alustat ovat WhatsApp, YouTube, Snapchat ja Instagram. YouTube on suosittu erityisesti poikien ja nuorten miesten keskuudessa, kun taas tytöt ja erityisesti nuoret naiset ovat yliedustettuina Instagramin käyttäjien joukossa. Jo mainittujen alustojen lisäksi TikTok on verrattain suosittu varsinkin teini-ikäisten tyttöjen keskuudessa ja Discord poikien ja nuorten miesten keskuudessa. Facebookin käyttäjät ovat puolestaan pääasiassa yli 20-vuotiaita nuoria naisia.¹⁴ TikTok oli Uutismedian liiton teettämän kyselyn mukaan keskeisin kanava, jonka kautta 13–18-vuotiaat nuoret seuraavat uutisia.¹⁵ Sosiaalisen median alustat eivät kuitenkaan itse tuota uutisia, vaan mitä luultavimmin

---

⁹ Happonen & Kivijärvi (2024).

¹⁰ Merikivi, J., Myllyniemi, S. & Salasuo, M. (2017, toim.) *Media hanskassa. Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2016 mediasta ja liikunnasta*. Helsinki: Valtion nuorisosiain neuvottelukunta & Nuorisotutkimusseura & opetus- ja kulttuuriministeriö.

¹¹ Heikkiniemi, R. Kotilainen, S. Kupiainen, R. Okkonen, J. (2026). *EUKids Online Suomi 2025: Tuloksia lasten ja nuorten median käytöstä*, Media-alan tutkimussäätiö. <https://www.mediaalantutkimussaatio.fi/wp-content/uploads//EuKidsOnline-in-fograafi.pdf>

¹² Happonen & Kivijärvi (2024).

¹³ Reunanen, E. ym. (2022). *Uutismedia verkossa 2022. Reuters-instituutin Digital News Report - Suomen maaraportti*. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-2483-4>

¹⁴ Happonen & Kivijärvi 2024

¹⁵ Uutismedian liitto (2025). *Nuoret ja uutis mediasuhde*. <https://www.uutismediat.fi/wp-content/uploads/2025/01/ul-nuoret-uutismediasuhde-2025-poiminnat-tuloksista.pdf>

niiden kautta seurataan ja jaetaan myös vakiintuneiden mediatalojen uutisvirtoja.

Verkkoyhteisöjen merkitys vahvistuu. Kaksi kolmesta nuoresta kertoi vuonna 2022 kuuluvansa jonkinlaiseen nettiyhteisöön.¹⁶ Nuorten kuuluminen verkkoyhteisöihin on vahvistunut samaan aikaan kun heidän kuulumisensa järjestöihin ja uskonnollisiin yhteisöihin on heikentynyt.¹⁷ Sama ilmiö on havaittu myös kansainvälisissä tutkimuksissa.¹⁸ Verkkoalustojen ja sosiaalisen median kanavien pääasiallinen käyttötarkoitus onkin yhteydenpito ystäviin. Tämän lisäksi osa nuorista seuraa aktiivisesti erilaisilla kanavilla vaikuttavia sisältöjen tuottajia. Pääasiallisesti kyse ei ole uutisista, vaan viihteestä. Kun vuonna 2024 pyydettiin 10–29-vuotiaita YouTuben käyttäjiä nimeämään korkeintaan viisi eniten seuraamaansa tiliä, niin kaikki kärkisijat valloittivat viihdettä tuottavat (mies)tubettajat (esim. Lakko, Iha just imus, Toimistopojat, Mr. Beast ja Roni Back).¹⁹

Verkko ei kuitenkaan ole ainoa alusta. On hyvä muistaa, että verkkovälitteisen tiedon ja sosiaalisen median ohella nuorisokulttuureihin kuuluvat edelleenkin esimerkiksi graffiti ja muu katutaide sekä zinet. Nuorten toimijuus kanavoituu sekä perinteisten ”virallisten” medioiden että ”epävirallisten” medioiden kautta.²⁰ Miltei tasoissa uutislähteinä 13–18-vuotiaiden suomalaisten nuorten keskuudessa ovat TikTokin (53%) jälkeen iltapäivälehtien verkkosivut, televisio, sekä Instagram ja Snapchat, noin kolmanneksen osuudella kukin.²¹ Perinteisessä mediassa nuoret toimivat median asettamien normien mukaisesti, kun taas uudemmissa mediaympäristössä on mahdollista luoda omia normistoja.

Iso osa nuorista kokee informaatioähkyä ja välttelee uutisia. Vaikka nuorten oletetaan hallitsevan digitaalista informaatiotulvaa, on liika heillekin liikaa. Nuoret toivovat uutismedialta koontia ja selkeyttä. Tämä heijastelee

---

¹⁶ Kivijärvi, A. & Myllyniemi, S. (2023) Tilasto-osio. Teoksessa A. Kivijärvi (toim.) *Läpi Kriisien. Nuorisobarometri 2022*. Helsinki: valtion nuorisoneuvosto, Nuorisotutkimusseura & opetus- ja kulttuuriministeriö.

¹⁷ Sumiala, J., & Niitamo, A. (2019, toim.). Youth in the media city: belonging and control on the move. Finnish Youth Research Society. <https://www.youth-in-the-media-city.org/>

¹⁸ Eddy (2022).

¹⁹ Happonen & Kivijärvi 2024; ks. myös Kansalliskirjasto (2025). *Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2024 – videot*. https://verkkoarkisto.kansalliskirjasto.fi/va/index.php/crawls/crawl/2025_nuoriso

²⁰ Sumiala & Niitamo (2019)

²¹ Uutismedian liitto (2025).

kansainvälisiä tutkimustuloksia, joiden mukaan jopa 40–42 prosenttia alle 35-vuotiaista välttelee aktiivisesti uutisia. Saman tutkimuksen mukaan 39 prosenttia kertoi syyksi liiallisen uutisoinnin tietystä aiheesta.²² Suomen ja neljän muun maan vertailututkimuksessa kävi myös ilmi, että niin sanottu emotionaalinen uutisten välttely korostui erityisesti nuorten aikuisten (18–34-vuotiaiden) joukossa. Ei siis olla ainoastaan väsyneitä vain uutisten määrään, vaan myös niiden kielteisyyteen.²³

Nuorten tavoittaminen ja sitouttaminen niin journalistisen median yleisöksi kuin suomalaisen yhteiskuntaan laajemmin ovat keskeisiä kysymyksiä suomalaisen yhteiskunnan tulevaisuudelle, myös informaatioympäristön toimivuudelle ja eheydelle. Hyvinvointi- ja kontrolliteemainen keskustelu, jota käydään vilkkaasti keväällä 2026, on vain yksi näkökulma – nuoria voidaan tarkastella myös aktiivisina yleisinä sekä digitaalisten sisältöjen tuottajina ja kuluttajina.

Nuoret ja teknologia

Digitaalisen median vaikutukset. Julkisessa keskustelussa digitaalinen media näyttäytyy nuorten hyvinvointia uhkaavana asiana. Viime vuosien keskustelu lasten verkko- ja erityisesti sosiaalisen median käytöstä on kirvoittanut kannatusta jopa alle 15-vuotiaita koskevalle some-kiellolle.²⁴ Opetushallituksen digisuositukset lapsille²⁵ ehdottavat muun muassa, että 13-vuotiaalle ei annettaisi omaa älypuhelinta, eikä sallittaisi pääsyä sosiaaliseen mediaan. Vuonna 2025 5–7-vuotiailla lapsilla oli edellisvuosia harvemmin puhelin henkilökohtaisessa käytössä ja älypuhelin käyttö alle 9-vuotiaiden lasten ryhmissä on laskenut vuodesta 2021 lähtien.²⁶

²² Newman ym. 2022, 43–44

²³ Villi, M., Aharoni, T., Tenenboim-Weinblatt, K., Boczkowski, P. J., Hayashi, K., Mitchellstein, E., ... Kligler-Vilenchik, N. (2022). Taking a Break from News: A Five-nation Study of News Avoidance in the Digital Era. *Digital Journalism*, 10(1), 148–164. <https://doi.org/10.1080/21670811.2021.1904266>

²⁴ Horppu A. (2026). Jo kaksi kolmasosaa kieltäisi somen alle 15-vuotiailta. *Yle*. <https://yle.fi/a/74-20206494>

²⁵ OPH (2026). *Digisuositukset lapsille ovat valmiit – omia älypuhelimia ei suositella alle 13-vuotiaille*. Opetushallitus. <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2026/digisuositukset-lapsille-ovat-valmiit-omia-alypuhelimia-ei-suositella-alle-13>

²⁶ DNA (2025). *Koululaistutkimus 2025*. https://corporate.dna.fi/documents/94506/11594975/Koululaistutkimus_2025_final.pdf/d81b07d5-ee66-6f1e-89fc-e339f09ab293?t=1744659858990

Digi- ja somenatiiveja? Huolipuheen vastapainona on ollut tyypillistä esittää, että nuoret osaavat luontaisesti toimia nykyisessä mediaympäristössä. Tutkimus²⁷ digitaalisen median vaikutuksista ei ole tuottanut yksiselitteisiä tuloksia. Sekä haittoja että hyötyjä on noussut esille. Niin nuorten kuin aikuistenkin erilaiset käyttötavat selittävät parhaiten haittoja. Ruutu-aika ei sen sijaan ole osoittautunut hyväksi selittäjäksi, sillä runsaskaan digitaalisen median käyttö ei välttämättä tuota suuria haittoja. Keskeinen havainto tutkimusten perusteella on, että nuoret eivät muodosta yhtenäistä ryhmää, vaan heidän käyttötapaansa ja -taitonsa vaihtelevat paljon, jolloin myös digitaalisen median vaikutukset vaihtelevat. Nuorten taidot toimia digitaalisessa mediassa ovat erilaiset: ne, jotka käyttävät digitaalista mediaa paljon ja monipuolisesti, hankkivat usein eniten kompetenssia, joka tukee hyvinvointia ja hyödyttää esimerkiksi opiskelua ja yhteiskunnallista toimintaa.²⁸ Tutkimuksen mukaan lapsista ja nuorista (10-18-vuotiaat) suurin osa on perusvarmoja tai luottavaisia digitaitojensa suhteen ja vain neljännes epävarmoja.²⁹

Turvallinen verkko. Tuoreen tutkimuksen mukaan enemmistö 4.-9.-luokkalaista kokee verkon turvallisesti ympäristöksi ja myös kertoo tietävänsä, mitä tehdä jos eteen tulee tilanteita joista he eivät pidä.³⁰ Toisessa kyselyssä monet 18-29-vuotiaat nuoret aikuiset kertoivat kohdanneensa runsaasti ongelmallista sisältöä, kuten vihapuhetta ja misinformaatiota.³¹ Tulokset olivat samankaltaisia Suomessa, Ranskassa ja Romaniassa. Poliittiset keskustelut myös herättivät nuorissa negatiivisia tunteita, erityisesti pettymystä.

---

²⁷ Tiedoneuvonnan kehittämishanke Sofi (2021 toim). Ilmiökartta: digitaalisen median vaikutukset lapsiin, nuoriin ja ikäihmisiin. www.acadsci.fi/sofi/ilmiokartta_raportti; myös esim. Cheng, Q., Panayiotou, M., Turi Reiten Finserås, Iselin, A., & Humphrey, N. (2025). How do social media use, gaming frequency, and internalizing symptoms predict each other over time in early-to-middle adolescence? *Journal of Public Health*. <https://doi.org/10.1093/pub-med/fdaf150>

²⁸ Haddon, L, Cino, D., Doyle, M, Livingstone, SS. , Mascheroni, G., & Stoilova, Mariya. (2020). Children's and young people's digital skills: a systematic evidence review. *Zenodo*. <http://doi.org/10.5281/zenodo.4274654>

²⁹ Heikkiniemi ym. (2026)

³⁰ Heikkiniemi ym. (2026)

³¹ Räsänen, I., Lehtonen, K., Dercsényi, B., Fenn, L., Krishnan-Barnan, S., Li, C. (2026) Algorithms and democracy. *Sitra studies* 256. March 2026. <https://www.sitra.fi/wp-content/uploads/2026/03/Sitra-Algorithms-and-democracy.pdf.pdf>

Nuoret edelläkävijöinä. Vaikka nuorilla on erilaisia median ja teknologian käytötapoja ja kompetensseja, he ovat väistämättä edelläkävijöitä ja ottavat ensimmäisinä uusimmat digialustat ja sovellukset käyttöönsä. Nuoremmat ikäryhmät uskovat käyttävänsä digitaalisia tuotteita ja palveluita, kuten tekoälysovelluksia tai mobiilimaksamista, tulevaisuudessa vanhempia useammin. Kiinnostavaa on kuitenkin, että samalla nuoret ovat vanhempia ikäryhmiä tiedostavampia teknologian käytön haittapuolista. He ovat vanhempia kiinnostuneempia puhelimen hankintaan ja käyttöön liittyvistä ympäristövaikutuksista ja ovat myös aktiivisempia rajoittamaan puhelimen ja netin käyttöä.³² Tuore opas nostaa esiin sen, että nuoret tiedostavat alustojen ansaintalogiikan ja datankeruun. He ymmärtävät riskit, mutta eivät välttämättä välitä niistä.³³

Tekoälyn käyttö. 4.–9.-luokkalaisten lasten ja nuorten keskuudessa tehty tuore kysely osoittaa, että noin 60 prosenttia vastaajista oli käyttänyt generatiivista tekoälyä kuluneen kuukauden aikana. Vastaajien vanhempi ikäryhmä, yläkouluikäiset, oli käyttänyt tekoälyä nuorempia useammin. Tavallisimmin generatiivista tekoälyä oli käytetty asioiden helpottamiseen ja ajan säästämiseen, mutta myös kokeiluihin ja inspiraation lähteenä. Ne jotka eivät olleet käyttäneet tekoälyä kuukauden aikana, ilmoittivat syyksi lähinnä kiinnostuksen puutteen ja ajatuksen siitä että se ei ollut heille tarpeellista tai hyödyllistä.³⁴ Tilastokeskuksen³⁵ mukaan 16–24-vuotiaista vuonna 2025 generatiivista tekoälyä käytti 67 prosenttia. Noin puolet 15–19-vuotiaista ilmoitti Ylen kyselyssä käyttävänsä tekoälyä koulutehtävissä, tytöt hieman useammin kuin pojat.³⁶ Lähes yhtä paljon tekoälyä käytettiin hovin vuoksi. Varsinaisen tiedon hakemiseen käytettiin edelleen ensisijaisesti Googlea.

---

³² DNA (2025). *Digitaalinen elämä 2025*. https://corporate.dna.fi/documents/d/dna-oyj/dna-digitaalinen-elama-2025_pdf

³³ Alastalo, J. (2025). *80 näkökulmaa tekoälyyn – Pohdintoja tekoälystä nuorten parissa toimiville*. <https://mediakasvatus.fi/wp-content/uploads/2025/03/80-nakokulmaa-tekoalyyyn.pdf>

³⁴ Heikkiniemi ym. (2026)

³⁵ Tilastokeskus (2025). *Väestön tieto- ja viestintätekniiikan käyttö*. Helsinki: Tilastokeskus. <https://stat.fi/fi/julkaisu/cmh32zpp6711z07w6yfukiiqd>

³⁶ Yle (2025). *Lapset, nuoret ja media 2025*.

https://drive.google.com/file/d/1kEZSQeIjNgFAFctwExdCdagL_L9QXOBf/view

Pohjoismaiset vertailut. Tuore pohjoismainen medialukutaitokysely³⁷ todentaa, että jopa kolme neljännestä 16–24-vuotiaista on käyttänyt tekoälyä viimeisen kolmen kuukauden aikana. Puolet tuosta ikäryhmästä kokee tekoälyn helpottavan tiedonhankintaa, kun vain neljännes yli 65-vuotiaista on sitä mieltä. Nuorten ikäryhmästä miltei 40 prosenttia luotti tekoälyn tuottavan pääosin luotettavaa informaatiota. Toisaalta ikäryhmistä riippumatta osapuilleen puolet koki, että tekoäly vaikeuttaa aidon ja keinotekoisien sisällön erottamista toisistaan. Samoin puolet tai hieman yli puolet vastaajista kaikissa ikäryhmissä koki tekoälyn kehityksen niin nopeaksi, että sen seurauksia on vaikea ennustaa.

Suomi ei osallistunut pohjoismaisen tutkimuksen nuorinta ikäryhmää (9–15-vuotiaat) koskevaan osuuteen, mutta voidaan olettaa, että tulokset ovat samankaltaisia kuin Islannissa, Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa: nelisenkymmentä prosenttia tästä ikäryhmästä on käyttänyt tekoälysovelluksia viimeisen kolmen kuukauden aikana. Niitä on käytetty tiedonhankintaan, mutta 13–15-vuotiaat ovat hyödyntäneet tekoälyä varsinkin tekstin tuottamisessa. Aikuiskyselyn vastausten kanssa linjassa on se, että noin 40–50 prosenttia lapsista ja nuorista on pitkälti samaa mieltä oikean ja virheellisen tiedon erottamisen vaikeudesta ja kehityksen nopeasta vauhdista. Tulos niin lasten, nuorten kuin aikuisten osalta on, että tekoälypalvelujen käyttäminen ei vähennä vastaajien pohdintaa tekoälyn ongelmista eikä kehityksen suunnasta.³⁸

Tekoälyn kanssa kommunikointi. Tekoälyopas nuorisotyötä tekeville³⁹ toteaa, että nuoret ovat huomanneet tekoälyn erityispiirteet vuorovaikutuksessa: tekoälyn kanssa on helppo kommunikoida, koska se ei haasta omia näkemyksiä. Kansainväliset tutkimukset avaavat tätä näkökulmaa. Esimerkiksi tuore yhdysvaltalaisstudium selvitti, että miltei kuudennes yhdysvaltalaisnuorista on käyttänyt generatiivista tekoälyä mielenterveysneuvojen saamiseen ja miltei kaikki heistä kokivat neuvot hyödyllisiksi.⁴⁰ Brittitutkimuksen mukaan miltei kolme neljästä 8–17-vuotiaista nuorista kokee, että tekoäly säästää heiltä paljon aikaa. Yhä

---

³⁷ Norden (2026). *Nordic Media Literacy Survey 2025*. <https://www.norden.org/en/publication/nordic-media-literacy-survey>

³⁸ Norden (2026).

³⁹ Alastalo (2025).

⁴⁰ McBain RK, Bozick R, Diliberti M, et al. Use of Generative AI for Mental Health Advice Among US Adolescents and Young Adults. *JAMA Netw Open*. 2025;8(11):e2542281. <https://jamanetwork.com/journals/jamanetworkopen/fullarticle/2841067>

useampi käyttää sitä avun ja tuen saamiseen, ja kaksi kolmannesta on sitä mieltä, että tekoäly on paras tapa saada neuvoja nopeasti. Hieman yli 40 prosenttia brittinuorista koki, että heidän ikätoverinsa tukeutuvat vahvasti tekoälyyn saadakseen emotionaalista tukea tai apua. Lisäksi noin joka seitsemäs kertoo käyttävänsä tekoälytyökaluja keskustellakseen asioista, joista he eivät koe voivansa puhua kenellekään muulle.⁴¹

Nuorten asenteita ja toiveita

Tietoisuus omasta kuplasta. Nuoret aikuiset tuntevat elävänsä vahvemmin sosiaalisen median kuplassa ja kokevat sosiaalisen median ohjaavan tiedonsaantia enemmän kuin aikuiset. Vertaisryhmän rooli on tärkeä uutissisältöjen merkityksen ja luottamuksen arvioinnissa.⁴² Osa lapsista ja nuorista myös kokee helpommaksi olla oma itsensä verkossa kuin kasvokkain.⁴³

Omaa ääntä kuuluviin! Nuoria kiinnostaa omaa elämää lähellä olevat aiheet, mutta samalla suuri osa nuorista on sitä mieltä, että nuorten näkemyksiä kuullaan mediassa melko huonosti tai erittäin huonosti.⁴⁴ Nuoret (15–29-vuotiaat) haluavat osallistua mediassa (esim. chatissa) muita ikäryhmiä enemmän.⁴⁵ Sitä, miten media kuvaa lapsia ja nuoria on Suomessa tutkittu vain vähän, mutta yksittäiset tutkimukset näyttäisivät todistavan, että nuorten omaa toimijuutta ei

---

⁴¹ UK Safer Internet (2026). *Safer Internet Day 2026: Smart tech, safe choices - Exploring the safe and responsible use of AI.*

<https://d1xsi6mgo67kia.cloudfront.net/uploads/2026/02/Safer-Internet-Day-2026-Full-Research-Report.pdf>

⁴² Matikainen, J. ym. (2020) *Media ja yleisön luottamuksen ulottuvuudet : instituutiot, journalismi ja mediasuhde.* Helsingin yliopisto. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/319153>

⁴³ Heikkiniemi ym (2026)

⁴⁴ Uutismedian liitto (2023). Uutisten viikon tutkimus: Omaa elämää lähellä olevat uutisaiheet nousseet nuorten kiinnostuksen ytimeen – kriisiuutisointi herättää ahdistusta. <https://www.uutismediat.fi/ajankohtaista/uutisten-viikon-tutkimus-omaa-elamaa-lahella-olevat-uutisaiheet-nousseet-nuorten-kiinnostuksen-ytimeen-kriisiuutisointi-herattaa-ahdistusta/>

⁴⁵ Yle (2025). Uutisarvostukset 2025.

https://drive.google.com/file/d/1qBEUx_IWd1aVHL282ibopr8osoOqxNnS/view

juuri nosteta esille mediassa⁴⁶ ja samoin lasten omat näkökulmat heitä koskeviin teemoihin jäävät usein paitsioon.⁴⁷

Nuoret ovat (itse)kriittisiä ja skeptisiä – mediaa ja muita kohtaan. Kansainvälisen tutkimuksen mukaan osa uutisvälttelystä selittyy sillä, että nuoret suhtautuvat verrattain skeptisesti valtavirtamediaan.⁴⁸ Kriittisyys on tyypillistä myös suomalaisille nuorille, vaikka he edelleen arvostavat valtavirran uutismediaa – iltapäivälehtiä lukuun ottamatta – suhteellisen paljon. Nuoret suhtautuvat journalismiin kriittisesti muun muassa siksi, että he näkevät sen lisäävän yhteiskunnallista epäluottamusta.⁴⁹ Pohjoismaisesta tutkimuksesta käy ilmi, että nuoret aikuiset (16–24-vuotiaat) eivät miellä journalismin vallan vahtikoira -roolia yhtä merkittäväksi kuin vanhemmat ikäpolvet ja vain puolet nuorista pitää journalismin lähdesuojaa tärkeänä.⁵⁰

Nuoret ovat analyttisiä median sisältöjen ja oman kulutuksensa suhteen. Vaikka nuoret luottavat omaan lukutaitoonsa, toisten mediataitoihin ei uskota yhtä voimakkaasti. Monet lapset ja nuoret myös kokevat itsensä epävarmoiksi sosiaalisen median toimintaperiaatteisiin ja algoritmeihin liittyvissä tarkemmissa kysymyksissä, vaikka yleisesti omat digitaidot arvioitaisiinkin hyväksi.⁵¹

Välttelyä vastaan toivolla. Nuoret kaipaavat toiveikkaampaa uutisointia. Sotaan ja kriiseihin liittyvien uutisten vaikutusta lapsiin ja nuoriin on tutkittu vuosikymmenien ajan eri tieteenaloilla. Tutkimus on kuitenkin keskittynyt televisioon ja sodan näkyminen nuorten suosimilla uusilla mediakanavilla on saanut vähän huomiota. Vaikka sotaa ja kriisejä kuvaavien uutisten aiheuttamaan haittaan vaikuttavat muun muassa sosioekonominen vähäosaisuus ja aikaisemmat traumat, ne tuottavat myös yleisesti ottaen ahdistusta ja pelkoa.⁵² Sota- ja

---

⁴⁶ Kuusisto, A.-K., & Tuominen, J. (2019). Epäilyä ja myötätuntoa: Yksin tulleet alaikäiset turvapaikanhakijat Aamulehdessä, Helsingin Sanomissa ja Ylen verkkouutisissa 2014–2016. *Media & Viestintä*, 42(3). <https://doi.org/10.23983/mv.85781>

⁴⁷ Mustola, M., Sevón, E., & Alasuutari, M. (2019). Representation of Children's Views in Finnish Newspaper Media Across Three Decades. *Barn*, 37(3-4), 163-175. <https://doi.org/10.5324/barn.v37i3-4.3387>

⁴⁸ Eddy (2022).

⁴⁹ Esim. Hasala ym. (2023).

⁵⁰ Norden (2026).

⁵¹ Heikkiniemi ym. (2026).

⁵² Esim Pfefferbaum, B., Tucker, P., Varma, V. et al. Children's Reactions to Media Coverage of War. *Curr Psychiatry Rep* 22, 42 (2020). <https://doi.org/10.1007/s11920-020-01165-0>

kriisiuutisoinnin aiheuttamat negatiiviset tunteet korostuvat erityisesti tytöillä. Nuoret toivovat lisää ratkaisukeskeisyyttä sotiin ja kriiseihin liittyviin uutisiin. He kuitenkin arvostavat sitä, että vaikeistakin asioista uutisoidaan suoraan. Tarvitaan myös lisää nuorten näkemyksiä kriisiuutisointiin.⁵³ Tuore raportti nuorten tulevaisuususkon horjumisesta⁵⁴ toteaa mm., että yhteiskunnallisen keskustelukulttuurin tulisi muuttua ja nuorten osallisuutta vahvistaa. Raportin mediaa ja journalismia käsittelevä osa havainnollistaa, että nuoria koskevat ja nuoria käsittelevät uutiset ovat usein negatiivisia.

Tarve moninlaisiin näkökulmiin. Nuoret aikuiset kokevat, että uutismedia tekee herkästi sisältöjä, joissa jonkinlaisesta yleisestä mielipiteestä poikkeava esitetään altavastaaajana tai jossa eri tavalla ajattelevia asetetaan vastakkain. Nuorten monimuotoinen mediakulutus on totuttanut heidät siihen, että yhtä totuutta ei ole. Osoitteleva ja opettavaisella tyyllillä esitetty journalismi on heille punainen vaate ja he odottavat uutisoinnilta enemmän ymmärrystä eri näkökannoille.⁵⁵ Myös Reuters-instituutin kansainvälinen *Digital News Report* -tutkimus osoittaa, että erityisesti nuoret yleisöt arvostavat uutisissa näkökulmien moninaisuutta.⁵⁶

Nuoret ovat kiinnostuneempia ”pehmeistä” uutisista, esimerkiksi viihde- ja kulttuuriuutisista kuin perinteisistä ”kovista” uutisista. Suomalaisessa tutkimuksessa nuoret toivoivat juttuja heitä itseään koskettavista aiheista, kuten esimerkiksi ilmastonmuutoksesta, mielenterveydestä ja syrjinnästä.⁵⁷ Yksittäisistä aihealueista vastaajat toivoivat lisää puhetta nuorten näkökulmasta erityisesti ilmastonmuutoksesta, mielenterveydestä, kiusaamisesta ja koulutuksesta. Moni vastaaja

---

⁵³ Uutismedian liitto (2023). *Uutisten viikon tutkimus: Omaa elämää lähellä olevat uutisaiheet nousseet nuorten kiinnostuksen ytimeen – kriisiuutisointi herättää ahdistusta*. <https://www.uutismediat.fi/ajankohtaista/uutisten-viikon-tutkimus-omaa-elamaa-lahella-olevat-uutisaiheet-nousseet-nuorten-kiinnostuksen-ytimeen-kriisiuutisointi-herattaa-ahdistusta/>

⁵⁴ Appelqvist-Schmidlechner, K. ym. (2026). *Nuorten tulevaisuususko horjuu - millaisia toimia nyt tarvitaan?* Opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijaryhmän loppuraportti. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2026:18. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/8a43b55d-de8a-4602-88c3-587d16eb783c/content>

⁵⁵ Hasala ym. (2023).

⁵⁶ Reuters Institute for the Study of Journalism (2025). *Digital News Report 2025*. University of Oxford, ks. myös <https://yougov.com/articles/49922-news-is-entertaining-enough-people-want-more-perspectives-and-more-inspiration>

⁵⁷ Uutismedian liitto (2023).

kaipasi paikkansapitävää tietoa sekä muiden kokemuksia itselle ajankohtaisista aiheista – ja nuorten näkökulma koettiin usein samaistuttavaksi ja kiinnostavaksi.

Nuoret ja luottamus mediaan

Perinteiseen mediaan luotetaan – ja vieläkin enemmän median itsensä välittämänä kuin somessa. Nuoret aikuiset kokevat selvästi vanhempia ikäryhmiä voimakkaammin sen, että lukijoiden tuottama materiaali lisää uutisen luotettavuutta.⁵⁸ Samoin nuorista uutinen on luotettavampi, jos se on saanut paljon kannatusta tai sitä on jaettu laajasti. Tämä havainto on linjassa aiemman tutkimuksen kanssa, joka on osoittanut, että aiheen sama suosio ja suositukset vaikuttavat arvioon informaation luotettavuudesta sosiaalisessa mediassa.⁵⁹ On kiinnostavaa, ettei nuorten luottamus omaan kykyynsä erottaa valeuutinen ja luotettava uutinen toisistaan lisää nuoren luottamusta sosiaalisen median uutisisältöihin.⁶⁰

Vuosina 2019 ja 2020 toteutettu kyselytutkimus osoittaa, että 15–19-vuotiaat nuoret luottavat edelleen enemmän perinteiseen kuin sosiaaliseen mediaan tiedon lähteenä. Informaatiota pidetään lähtökohtaisesti luotettavampana, jos se kohdataan perinteisessä mediassa. Ne nuoret, joiden luottamus perinteiseen mediaan oli vahvaa, luottivat useimmin myös sosiaalisessa mediassa välitettyyn tietoon.⁶¹ Kuitenkin tutkimus osoittaa, että kaikkialla Pohjoismaissa nuoret aikuiset luottavat sosiaalisen median sisältöihin huomattavasti vanhempia ikäluokkia enemmän: miltei kolmannes 16–24-vuotiaista luottaa somesisältöihin erittäin paljon tai paljon, kun taas yli 55-vuotiaista vain kuudennes kokee somen luotettavaksi. Saman tutkimuksen mukaan noin 40 prosenttia nuorista aikuisista kokee saavansa hyödyllistä tietoa somesta – mikä on selvästi enemmän kuin muissa ikäryhmissä. Toisaalta ikäpolvien välisiä eroja ei juuri ole siinä, miten he kokevat

---

⁵⁸ Matikainen ym. (2020).

⁵⁹ Kaarkoski, M., Riikonen, R., Huhtinen, A., Tillander, E., & Sederholm T. (2022). Luotanko vai enkö luota? Nuorten luottamus sosiaalisessa mediassa leviävään informaatioon ja siihen liittyviä tekijöitä. *Tiede Ja Ase*, 2021(79). <https://journal.fi/ta/article/view/113761>

⁶⁰ Kaarkoski ym. (2022).

⁶¹ Kaarkoski ym. (2022).

oman kykynsä havaita valheellista viestintää: keskimäärin vastaajat luottavat kykyihinsä erittäin paljon tai paljon.⁶²

Kriittisyys kertaantuu luottamuksessa. Uutisyleisöjen luottamusprofiileista voi löytää osoituksen joidenkin nuorten aikuisten (18–35-vuotiaiden) mediakriittisyydestä ja varauksellisuudesta. Verrattain moni nuori aikuinen sijoittui ”valikoivien” ja ”epäilevien” profiileihin. Edellisessä painottui luottamus suuriin valtakunnallisiin viestimiin, kuten Yleisradioon ja Helsingin Sanomiin, sekä epäluottamus ilta-päivä- ja ilmaisjakelulehtiin. Jälkimmäiseen profiiliin luokiteltujen joukossa korostui epäluottamus kaikkia tutkimuksessa tarkasteltuja medioita kohtaan.⁶³

Muunkieliset nuoret luottavat uutisiin vanhempia enemmän. Ylen vuonna 2025 toteuttamassa selvityksessä Suomessa asuvien muun kuin suomen ja ruotsinkielisten luottamuksesta uutisiin kävi ilmi, että nuoret 18–29-vuotiaat aikuiset luottavat uutisiin selvästi vanhempia ikäluokkia enemmän. Päivittäin uutisia kullutti 40 prosenttia tästä ikäryhmästä. Reilusti yli puolet luotti Ylen uutisiin ja miltei puolet Helsingin Sanomiin. Tässä ryhmässä luotetaan myös muita ikäryhmiä enemmän eri medioiden englanninkielisiin uutisiin.⁶⁴

Myös lähestymistapa ja tyyli voivat ratkaista. Luottamus mediaan ja uutisjournalismiin on monimuotoinen kokemus, johon saattaa vaikuttaa niin aihe kuin journalististen prosessien tuntemus ja tunnistaminen sekä sisällön esittämisen tyyli. Luottamusta uutisjournalismiin ja mediaan yleensä murentavat eritoten avoin kaupallisuus ja klikkien kalastelu sekä informaatiovyöry (joka korostui eritoten koronapandemian ensimmäisinä vuosina) ja siihen liittyvä moniäänisyyden ja eri näkökantojen puute.⁶⁵

Vihamieliset ja epäilyttävät sisällöt ovat arkea. Tilastokeskuksen mukaan⁶⁶ vuonna 2025 puolet 16–24-vuotiaista oli viimeisen kolmen kuukauden aikana nähnyt internetissä vihamielisiä tai halventavia viestejä, joilla hyökättiin henkilöitä tai ihmisryhmiä vastaan. Lisäksi nuoret ja nuoret aikuiset kohtasivat eniten

---

⁶² Norden (2026).

⁶³ Reunanen, E. (2022). Poliittinen polarisaatio ja journalismi: neljä medialuottamusprofiilia. *Media & viestintä*, 45(4), 22–45. <https://journal.fi/mediaviestinta/article/view/125625/75668>

⁶⁴ Yle (2025). *Vieraskielisten mielikuvatutkimus 2025*. https://drive.google.com/file/d/11-ZPyDd-bqKn5VO_fEks15cE13ptmCBb/view

⁶⁵ Hasala ym. (2023).

⁶⁶ Tilastokeskus (2025).

epätodenmukaista tai epäilyttävää sisältöä: miltei 80 prosenttia jälkimmäisestä ikäryhmästä oli viimeisen kolmen kuukauden aikana nähnyt internetin uutissivustoilla tai sosiaalisessa mediassa tällaisia sisältöjä.

Lopuksi - pohdintaa tuloksista ja tutkimustarpeista

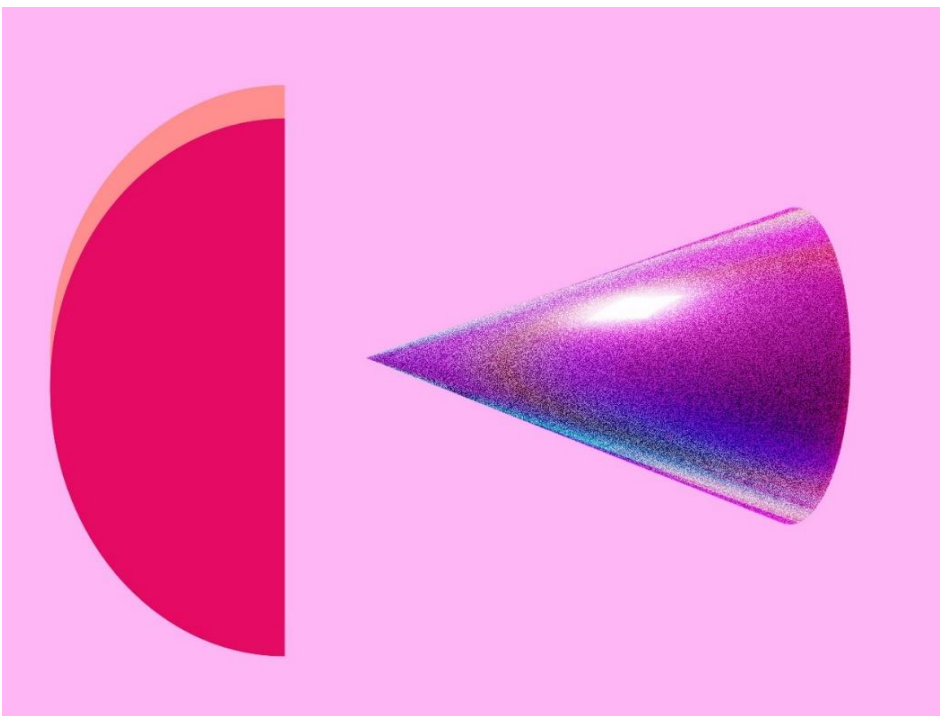
Nuoret on monikko. Monissa kyselytutkimuksissa nuoret niputetaan yhdeksi joukoksi, ja heidän mediasuhteitaan tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena. Edellä kuvatut tulokset antavat kuitenkin viitteitä siitä, että nuorten motiivit käyttää ja kuluttaa mediaa vaihtelevat, ja osa nuorista myös vetäytyy median ja digitaalisten alustojen ääreltä. On selvää, että myös luottamuksen kohteissa ja syissä on nuorten kesken vaihtelua. Tämän vuoksi on tärkeää oppia ymmärtämään, mihin erilaisten nuorten ryhmien arviointi median ja sen välittämän tiedon luotettavuudesta perustuu.

Edeltäjiään seuraavia ikäluokkia vai uusia sukupolvia? Olemme yllä tarkastelleet tämän päivän nuorten ja nuorten aikuisten mediasuhteita. Tutkimustuloksista voi löytää sekä eroja että yhtäläisyyksiä suhteessa vanhempiin ikäluokkiin. Tämän päivän nuoret elävät aiempaa kirjavammassa ja digitalisoituneemmassa mediamaailmassa, ja heidän suhteensa perinteiseen mediaan sanomalehtien, radion ja television muodoissa on verrattain etäinen. Havaitut erot ja nuorisoerityisyydet eivät kuitenkaan vielä tarkoita sitä, että tämän päivän nuorista kasvaisi tulevaisuudessa aivan uudenlainen mediankäyttösukupolvi. On mahdollista, että iän myötä suhde perinteiseen mediaan lähenee ja tämän päivän nuoret istuvat vanhempiensa tapaan olohuoneiden sohville katsomaan Yleisradion iltauutisia ja nauttivat aamupalansa Helsingin Sanomien näköisversiota silmäilemällä. Perinteiset tavat kuluttaa mediaa lisääntyvätkin siirryttäessä teinivuosista nuoreen aikuisuuteen.

Varmaa tietoa tulevaisuudesta ei tietenkään ole, eikä olemassa oleva tutkimus tarjoa esittämäämme kysymykseen ehdottomia vastauksia. Nuoria ja mediaa koskeva tutkimuskenttä koostuukin pääosin yksittäisistä ja toisistaan osin irrallisista tarkasteluista. Tieteen ihanteet täyttävää kumuloituvaa, vertailukelpoista ja pitkittäisasetelmiin perustuvaa tutkimusta tehdään niukasti, joten jatkuvalla ja päivittyvällä tutkimuksella sekä sen koonnille yhteen paikkaan olisi tarvetta.

Tarvitaan jatkuvaa päivitystä kriittisistä luku- ja digitaidoista. Somekieltokeskustelun ohella olisi keskeistä pohtia, mitä kriittinen lukutaito tarkoittaa

nykyisessä informaatioympäristössä. Nuoret saattavat olla digitaitoisia ja innokkaita tekoälysovellusten hyödyntäjiä, mutta niin he kuin aikuiset – vanhemmat, opettajat – tarvitsevat jatkuvaa päivitystä siitä, miten arvioida ja turvallisesti hyödyntää digialustoja ja tekoälyä. On huolestuttavaa, että monikriisien ja geopolittisen murrosten kontekstissa media- ja informaatiolukutaito mainitaan kansallisen turvallisuuden ja resilienssin tukijana, mutta esimerkiksi mediakasvatuksen akateemisen tutkimuksen ja koulutuksen resurssit ovat kutistuneet viime vuosina. Kuitenkin tarvitaan kipeästi uusia näkökulmia niin lukutaitoihin kuin nuorten moninaisten mediakokemusten ja lukutaitotarpeiden kartoittamiseen.

www.decatutkimus.fi